

Γονείς στην Ισπανία κάνουν απεργία κατά του «homework» των παιδιών Το κίνημα

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Τον

ερχόμενο Νοέμβριο, οι γονείς στην Ισπανία κάνουν απεργία. Ή καλύτερα, αποχή από τα μαθήματα. Δηλαδή, από τα μαθήματα των παιδιών τους.

Την κινητοποίηση «μποϊκοτάζ στο διάβασμα στο σπίτι», έχει καλέσει η Ένωση Γονέων Δημόσιων Σχολείων. Αν οι δάσκαλοι επιμείνουν να στείλουν διάβασμα στο σπίτι στη διάρκεια του μποϊκοτάζ, τα παιδιά θα πρέπει να το αρνηθούν, και να

επιστρέψουν την επόμενη μέρα στο σχολείο με ένα σημείωμα από τους γονείς τους που θα εξηγεί τι συμβαίνει. Γονείς και παιδιά «παλεύουν» πάνω από προβλήματα, κείμενα και εργασίες, όχι μόνο στην Ισπανία. Και λένε, «φτάνει».

Η Μαρία Χοσέ, γράφει η εφημερίδα El País, έχει μια πεντάχρονη κόρη, την Αλμουδένα. Βαριαναστενάζει κάθε φορά που έρχεται το Σαββατοκύριακο και πρέπει να κάνει την εργασία της. Αλλά αυτό που κυρίως ανησυχεί τη μητέρα, είναι η άλλη κόρη της, η 11χρονη Άνα Μαρία. Μόλις ξεκίνησε το γυμνάσιο στη Σεβίλη, αφού πέρασε δύο χρόνια διαβάζοντας ασταμάτητα στο σπίτι μέχρι την ώρα του δείπνου.

Παιδιά καθισμένα σε μια καρέκλα

Μια άλλη μητέρα, συνεχίζει η El País, η Ντιάνα, βλέπει την οκτάχρονη κόρη της να είναι στο σχολείο από τις 8.40 μέχρι τις 2.10. Γυρίζει σπίτι, τρώει το μεσημεριανό της φαγητό, και κάνει τα μαθήματά της από τις 4 μέχρι τις 6.30. «Υποτίθεται ότι θα έχουν την ευκαιρία να κάνουν τα μαθήματα στις σχολικές ώρες, αλλά δεν υπάρχει χρόνος. Όταν τελειώνει, έχει και τις υπόλοιπες δραστηριότητες, οπότε η μέρα της είναι χειρότερη από ενός ενήλικα. Πότε θα παίξει;», αναρωτιέται η μητέρα της.

Η Ρέγιες είναι μητέρα του πεντάχρονου Αλμπέρτο. Ο Αλμπέρτο παίρνει παντού μαζί τις εργασίες του. Ακόμη και στο σπίτι της γιαγιάς του στα γεύματα του Σαββατοκύριακου. Η μητέρα του ανησυχεί. Το σχολείο, λέει, «πραγματικά πιέζει» τα παιδιά. Η μητέρα του προσπάθησε να τον μετακινήσει σε άλλο σχολείο, από αυτό της Σεβίλης στο οποίο φοιτούσε, αλλά ανακάλυψε ότι δεν υπήρχαν πολλές

εναλλακτικές. Ούτε με τους άλλους γονείς βρήκε πεδίο συνεννόησης. «Δε θεωρούσαν ότι αυτό είναι κακό», λέει η Ρέγιες. «Μαθαίνουν στα παιδιά τους την ιδέα του ανταγωνισμού από μικρή ηλικία».

Η διαμάχη ανάμεσα στους γονείς που θέλουν πολύ διάβασμα στο σπίτι, και σε αυτούς που δε θέλουν, έχει φουντώσει στην Ισπανία. Στο σχολείο του Ελ Βετόν στο Κάθερες, κάποιοι γονείς ζητούν διάβασμα στο σπίτι για τα πεντάχρονα παιδιά τους. «Πιστεύουν ότι είναι σαν σπορ», λέει ο Χόρχε Τόρες, από τους πιο έμπειρους δασκάλους του σχολείου. «Αν τρέχω κάθε μέρα, θα κερδίσω τον μαραθώνιο. Αλλά δεν είναι έτσι».

Και το φαινόμενο δεν έχει «ισπανική εντοπιότητα». Όποιος έχει παιδί στο σχολείο, του ελληνικού συμπεριλαμβανομένου, είναι πολύ πιθανό να έχει ακούσει -συχνά έκπληκτος- μητέρες να ζητούν από τις δασκάλες πολύ διάβασμα στο σπίτι για τα παιδιά. «Για να μαθαίνουν καλύτερα», λένε κάποιες, «αν δεν έχουν διάβασμα, πώς θα απασχοληθούν;», αναρωτιούνται άλλες -πιο ειλικρινείς. Υπάρχουν ακόμη και γονείς που θεωρούν ότι ο δάσκαλος «δεν είναι καλός», αν δε στέλνει δουλειά για το σπίτι.

«Πολύ διάβασμα στο σπίτι; Κάποιοι γονείς λένε όχι», έγραφε τον περασμένο Αύγουστο η Washington Post. «Ήταν μια καθοριστική στιγμή για τη Σάρα Γιάνγκμπλαντ-Οκόα. Καθόταν με τον εξάχρονο γιο της το περασμένο φθινόπωρο, καθώς εκείνος, μετά από μια μεγάλη μέρα στο σχολείο, αγωνιζόταν πάνω από μια εργασία για το σπίτι που θα του έδινε παραπάνω βαθμούς. Καθώς εκείνη εκνευριζόταν, κάποια στιγμή του φώναξε άσχημα. Εκείνος έκλαψε. «Τον κοίταξα και είπα 'Θέλεις να το κάνεις αυτό;' Είπε όχι, και εγώ είπα 'Ούτε εγώ θέλω'». Και αυτό ήταν το τέλος του διαβάσματος στο σπίτι για τον εξάχρονο.»

Η Σάρα ήξερε ότι ο γιος της πήγαινε καλά στο σχολείο, οπότε απλώς σταμάτησαν να ασχολούνται με τα πακέτα από χαρτιά εργασιών που έφταναν στο σπίτι κάθε εβδομάδα. Έτσι, βρέθηκε χρόνος τα απογεύματα για τις δραστηριότητες που ήθελε το παιδί.

Το διάβασμα στο σπίτι στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Η κουβέντα συνήθως επικεντρώνεται στο δημοτικό σχολείο -«ξεχνώντας» το γυμνάσιο, όπου δεν είναι ασυνήθιστο τα παιδιά να περνούν τα απογεύματά τους με τα κεφάλια κάτω, όλο το απόγευμα, κάθε απόγευμα.

Ένας 15χρονος Ισπανός έχει διάβασμα 6,5 ωρών στο σπίτι την εβδομάδα, αναφέρει έρευνα του Οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη το 2012. Στην ίδια καταγραφή φαίνεται ότι στη Ρουμανία, το Καζακστάν και τη Ρωσία, οι

μαθητές ξοδεύουν 7 ώρες την εβδομάδα, ή και περισσότερο, για διάβασμα στο σπίτι. Στη Φινλανδία, λιγότερο από 3 ώρες την εβδομάδα, δηλαδή, στην τρίτη γυμνασίου ο μαθητής διαβάζει στο σπίτι 36 λεπτά τη μέρα, σύμφωνα με την έρευνα.

«Να εξοριστεί το διάβασμα στο σπίτι από τις ζωές των παιδιών»

Πίσω στην Ισπανία, το 2015, η Έβα Μπαϊλέν, μητέρα τριών παιδιών, άρχισε να μαζεύει υπογραφές με αίτημα να μειωθεί το διάβασμα στο σπίτι, αφού είδε το μεσαίο της παιδί να χάνει κάθε ευκαιρία για παιχνίδι σε όλη την παιδική του ηλικία. Σχεδόν την ίδια στιγμή, παρενέβη στο ζήτημα και η Ένωση Γονέων, που αποτελείται από 12.000 ενώσεις, με αίτημα να εξαφανιστεί εντελώς το διάβασμα στο σπίτι από τις ζωές των παιδιών.

«Πολλές οικογένειες νιώθουν καταπλακωμένες από το διάβασμα στο σπίτι. Οι γονείς καταλήγουν να το κάνουν οι ίδιοι, και τα παιδιά δεν έχουν χρόνο να κάνουν οτιδήποτε άλλο».

Ο Κάρλος Ουτέρα, πρόεδρος της Ένωσης Σχολικών Επιθεωρητών της Ισπανίας, θεωρεί ότι το διάβασμα στο σπίτι δεν πρέπει να ξεπερνά τα 30 λεπτά τη μέρα στα πρώτα χρόνια σχολικής ζωής, και τα 40 λεπτά τα τελευταία χρόνια του δημοτικού. Στο γυμνάσιο, εκτιμά ότι δεν πρέπει να ξεπερνά τη μία ώρα.

Παιδιά με burn-out, γονείς με στρες

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, όσο αυξάνεται το διάβασμα στο σπίτι, τόσο αυξάνεται το στρες στην οικογένεια, σύμφωνα με έρευνα που δημοσιεύτηκε στην American Journal of Family Therapy το 2015.

Το 2013, έρευνα σε σχολεία «υψηλών επιδόσεων» κατέγραψε σωματικά προβλήματα σε μαθητές λυκείου που έχουν πολύ διάβασμα στο σπίτι. Η μελέτη δημοσιεύτηκε στη Journal of Experimental Education, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι πάνω από 2 ώρες διαβάσματος στο σπίτι την ημέρα, είναι αντιπαραγωγικό. Αλλά οι μαθητές που συμμετείχαν, απάντησαν ότι μελετούν πάνω από 3 ώρες την ημέρα. Το 80% των μαθητών ανέφεραν ότι είχαν βιώσει τουλάχιστον ένα σύμπτωμα σχετιζόμενο με το στρες τον περασμένο μήνα.

Απόσυρση, πλήξη και burnout-εξουθένωση, λιγότερος χρόνος για οικογένεια, φίλους και εξωσχολικές δραστηριότητες, έλλειψη ύπνου και αυξημένο στρες, είναι μεταξύ των συνεπειών που καταγράφονται.

«Τα ευρήματά μας για τις συνέπειες της εργασίας στο σπίτι αμφισβητούν την

παραδοσιακή υπόθεση ότι είναι εγγενώς καλή», λέει η Ντενίζ Πόουπ, καθηγήτρια στη Σχολή Εκπαίδευσης του Στάνφορντ.

Ένας από τους πιο γνωστούς αμερικανούς ερευνητές για την εργασία στο σπίτι, ο κοινωνικός ψυχολόγος Χάρις Κούπερ από το πανεπιστήμιο του Duke, μελέτησε έρευνες από το 1987 ως το 2003. Συμπέρανε ότι το διάβασμα στο σπίτι συνδέεται με καλύτερες επιδόσεις στα τεστ στο λύκειο, λιγότερο στο γυμνάσιο, και σχεδόν καθόλου στο δημοτικό, γράφει στην ιστοσελίδα της η Αμερικανική Ψυχολογική Ένωση.

Αλλά, επειδή κι οι ίδιοι οι ερευνητές δεν πιστεύουν ότι οι επιδόσεις στα τεστ είναι το παν, γίνεται συζήτηση για το κατά πόσο το διάβασμα βοηθά στην ανάπτυξη της προσωπικής ευθύνης, της οργάνωσης του χρόνου και της συγκρότησης σωστού τρόπου μελέτης. Όμως, «δεν είμαστε σίγουροι ότι τα κάνει αυτά», λέει η Μόλι Γκαλογουέι, καθηγήτρια σε πανεπιστήμιο του Όρεγκον.

Εργασίες χωρίς νόημα

Στην έρευνα των Πόουπ-Γκαλογουέι, μόλις 20-30% των μαθητών είπαν ότι νιώθουν να έχει χρησιμότητα ή νόημα η εργασία που τους ανατέθηκε στο σπίτι. Και αν δεκαετίες συζητούν οι ερευνητές για την αξία της μελέτης στο σπίτι, σε ένα πράγμα φαίνεται ότι όλοι συμφωνούν: η ποιότητα της εργασίας είναι που έχει σημασία.

Οι γονείς το ξέρουν. Όταν το παιδί έχει μια ενδιαφέρουσα εργασία, κάτι που το κινητοποιεί, κάτι ομαδικό, το περιγράφει με ενθουσιασμό με το που μπαίνει στο σπίτι. Και το κάνει με όρεξη. Αλλά με πόσο κέφι να κάνει πέντε ασκήσεις μαθηματικών με το ίδιο ακριβώς νόημα, όπου το μόνο που αλλάζει είναι οι αριθμοί; Με πόσο κέφι να κάνει «αντιγραφή κειμένου» στα 12 χρόνια του; Με πόσο κέφι να μάθει «απέξω» χωρία;

«Σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης, το να κάνουν τα παιδιά διαφορετικά πράγματα μετά το σχολείο, μπορεί να έχει θετικές συνέπειες. Το διάβασμα στο σπίτι δεν υπηρετεί το συμφέρον του παιδιού όταν του εμποδίζει την πρόσβαση σε ελεύθερο χρόνο, διασκέδαση και δραστηριότητες στην κοινότητα», λέει ο Χάρις Κούπερ.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με την έρευνα του ΟΑΣΑ το 2012, οι μαθητές γυμνασίου διαβάζουν πάνω από 5 ώρες την εβδομάδα. Αλλά, όποιος έχει παιδί στο γυμνάσιο ή στο λύκειο, γνωρίζει καλά ότι το διάβασμα στο σπίτι δεν είναι μία ώρα την ημέρα. Γνωρίζει, επίσης, ότι στο διάβασμα μετά το σχολείο, έρχονται να προστεθούν και οι ώρες της εξωσχολικής διδασκαλίας των ξένων γλωσσών που -όσο και να θελήσεις ως γονιός να αποφύγεις προσπαθώντας να αξιοποιήσεις από νωρίς τη

διδασκαλία τους στο δημόσιο σχολείο, δυστυχώς, δε μπορείς να το καταφέρεις, με 45λεπτα μαθήματα σε τμήματα δημοτικού των 26 παιδιών, από τα οποία άλλα πηγαίνουν ήδη στο φροντιστήριο και άλλα όχι. Και σε όλα αυτά, δεν αποκλείεται να έρχονται να προστεθούν και άλλα εξωσχολικά ενισχυτικά μαθήματα.

Και στο τέλος, καταλήγεις να βλέπεις το παιδί σου στα 12 χρόνια του, να γυρίζει από το σχολείο και να κάθεται σκυφτό σε μια καρέκλα, πάνω από μια στοίβα βιβλία. Και, αντιστρέφοντας τους ρόλους, να του λες εσύ, ο γονιός, «φτάνει παιδί μου, άφησέ τα, ξεκουράσου και λίγο». Και τα χρόνια περνούν από τότε που εσύ ήσουν μαθητής, και οι δεκαετίες περνούν, και ελπίζεις το παιδί σου να μη ζήσει τα ίδια. Και περιμένεις πάντα μήπως μια αληθινή ανατροπή στο εκπαιδευτικό σύστημα πάρει τα στοίβαγμένα βιβλία από μπροστά του, και του ανοίξει τη μπαλκονόπορτα να κοιτάξει ψηλά. Και το αφήσει να διαβάσει τα βιβλία που θα ανακαλύψει ότι του αρέσουν, και να κάνει πράγματα που θα ανακαλύψει ότι αγαπά να κάνει. Και να μορφωθεί πραγματικά, στα 14 χρόνια της εκπαίδευσής του, χωρίς να κρίνεται συνεχώς με εξετάσεις, χωρίς να κυνηγά συνεχώς τους βαθμούς. Και αυτό να είναι δικαίωμα, για το δικό σου, και για κάθε παιδί. Αδιακρίτως. Και περιμένεις μήπως κάτι αλλάξει. Και προσπαθείς, αν και όσο μπορείς, κάτι να αλλάξει. Αλλά τα χρόνια περνούν. Και βλέπεις το παιδί σου να μεγαλώνει πάνω από τη στοίβα βιβλίων που μεγαλώνει και αυτή. Και περιμένεις κι άλλο, λίγο ακόμη, την ανατροπή που δεν έρχεται.

* Της Μάχης Μαργαρίτη για την ΕΡΤ

Πηγές: El Pais, Washington Post, American Psychological Association, OECD-tvxs.gr